

Nr. 9217 / 29.05.2014

Nr. 5120 / 29.05.2014

Nr. C-927 / 30.05.2014

PROTOCOL

Cu privire la predarea disciplinei religie – cultul ortodox în învățământul preuniversitar și la organizarea învățământului teologic ortodox preuniversitar și universitar

Încheiat între:

1. MINISTERUL EDUCAȚIEI NAȚIONALE, cu sediul în București, str. G-ral Berthelot, nr. 28-30, sector 1, reprezentat prin *Domnul Remus Pricopie, Ministrul Educației Naționale* și prin *Domnul Mihnea Costoiu, Ministru Delegat pentru Învățământ Superior, Cercetare Științifică și Dezvoltare Tehnologică*

2. PATRIARHIA ROMÂNĂ, cu sediul în București, Bd. Regina Maria, nr. 1, sector 4, reprezentată prin *Preafericitul Părinte Daniel, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române* și

3. SECRETARIATUL DE STAT PENTRU CULTE, cu sediul în București, str. Nicolae Filipescu, nr. 40, sector 2, reprezentat prin *Domnul Victor Opaschi, Secretar de Stat*

PREAMBUL:

Biserica Ortodoxă Română salută și apreciază demersurile Ministerului Educației Naționale în ceea ce privește creșterea calității învățământului românesc, promovarea competenței și a competitivității pe plan național și internațional ale acestuia.

Având în vedere că Ministerul Educației Naționale este autoritatea publică centrală care coordonează sistemul național de învățământ și că Patriarhia Română coordonează învățământul teologic ortodox preuniversitar și universitar în ceea ce privește normele doctrinare (dogmatice), canonice, liturgice și morale, pentru o formare academică și spirituală calitativă a celor ce doresc să devină slujitori și misionari ai Bisericii în societate;

Ținând seama de prevederile constituționale referitoare la autonomia cultelor (art. 29 alin. (3) din Constituția României, republicată), de prevederile art. 39 alin. (4) din Legea nr. 489/2006, prin care se recunoaște cultelor dreptul de a se conduce după statute și coduri proprii, precum și de legislația privitoare la autonomia universitară (art. 118 și art. 123 din Legea educației naționale nr. 1/2011);

Cunoscând că educația religioasă realizată în școală promovează în mod explicit dezvoltarea spirituală, morală, culturală a elevului, pregătindu-l pentru responsabilități și exigențe ale vieții de adult, potrivit valorilor creștine;

Luând în considerare faptul că absolvenții instituțiilor de învățământ teologic ortodox *sunt angajați, în cea mai mare parte, de către Biserica Ortodoxă Română*, și că, prin urmare, aceștia trebuie să îndeplinească exigențele ei, ca formare academică și moral-spirituală;

Apreciind faptul că, după 1989, pe baza legislației în domeniu, ora de religie și școlile de teologie ortodoxă și-au reluat locul în sistemul de învățământ public din România;

Luând aminte că, potrivit învățaturii evanghelice și a doctrinei canonice, episcopul, în eparhia sa, are responsabilitatea de a exercita slujirea de învățător al credinței;

Întrucât Biserica Ortodoxă Română a înființat seminariile și academii teologice, iar unele facultăți de teologie ortodoxă au fost cofondatoare ale învățământului universitar românesc, încă de la înființarea primelor universități în România (Iași, București) arătând prin aceasta coresponsabilitate și conlucrare pentru progresul societății românești;

Observând necesitatea actualizării și completării *Protocoalelor* în vigoare, prin includerea experienței dobândite și a noilor prevederi legale, dar și spre a le conferi calitatea de instrumente eficiente pentru formarea personalului necesar Bisericii Ortodoxe Române, în diferitele sale domenii de activitate liturgică, pastorală și de educație, se încheie prezentul **Protocol**.

CADRUL LEGAL:

1. **Constituția României**, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 233 din 21 noiembrie 1991; intrată în vigoare în urma aprobării ei prin referendumul național din 8 decembrie 1991; modificată și completată prin Legea de revizuire a Constituției României nr. 429/2003, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 758 din 29 octombrie 2003; republicată, cu reactualizarea denumirilor și dându-se textelor o nouă numerotare, în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 767 din 31 octombrie 2003.
2. **Legea educației naționale nr. 1/2011**, cu modificări și completări.
3. **Legea nr. 489/2006 privind libertatea religioasă și regimul general al cultelor**, republicată.
4. **Legea 53/2003 – Codul Muncii**, republicat.
5. **Statutul pentru organizarea și funcționarea Bisericii Ortodoxe Române**, aprobat de Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române prin hotărârea nr. 4768/2007 și recunoscut, în temeiul *Legii nr. 489/2006 privind libertatea religioasă și regimul general al cultelor*, prin Hotărârea Guvernului României nr. 53/16.01.2008.
6. **Hotărârea Guvernului nr. 185/2013 privind organizarea și funcționarea Ministerului Educației Naționale**, cu modificările și completările ulterioare.

CAPITOLUL I: PREDAREA DISCIPLINEI RELIGIE – CULTUL ORTODOX ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREUNIVERSITAR

Art. 1 – Unitățile de învățământ preuniversitar au obligația legală de a asigura respectarea convingerilor, a valorilor și a simbolurilor religioase.

Art. 2 – Programele școlare pentru disciplina religie – cultul ortodox se elaborează de către Ministerul Educației Naționale în colaborare cu Patriarhia Română și cu Secretariatul de Stat pentru Culte și sunt aprobate conform legii.

Art. 3 – Manualele de religie – cultul ortodox sunt avizate de Patriarhia Română și se aprobă conform legii.

Art. 4 – (1) Încadrarea personalului didactic pe catedre de religie – cultul ortodox în unități de învățământ preuniversitar se face cu avizul scris (binecuvântarea) al chiriarhului.

(2) Refuzul acordării avizului scris (binecuvântării) al chiriarhului se comunică în scris solicitantului și trebuie să fie temeinic motivat.

(3) Retragerea avizului scris (binecuvântării) al chiriarhului se face pentru abateri grave de la doctrina sau morala cultului.

(4) Retragerea motivată a avizului scris (binecuvântării) al chiriarhului se comunică în scris unității de învățământ preuniversitar și duce la încetarea de drept a contractului individual de muncă, conform Legii nr. 489/2006 privind libertatea religioasă și regimul general al cultelor și Codului muncii. Angajatorul are obligația ca în termenul legal să emită decizia de încetare a contractului individual de muncă.

Art. 5 – (1) În vederea perfecționării actului educațional și pentru o implementare eficientă a cooperării în domeniul învățământului religios și teologic ortodox preuniversitar, Ministerul Educației Naționale/Inspectoratele Școlare Județene/Inspectoratul Școlar al Municipiului București, pe de o parte și Patriarhia Română/centrelor eparhiale, pe de altă parte, își vor comunica reciproc, semestrial și ori de câte ori este nevoie, rapoarte de evaluare proprie asupra aspectelor reglementate de prezentul protocol, cu propuneri de îmbunătățire a învățământului religios și teologic ortodox preuniversitar.

(2) Reprezentanții instituțiilor menționate în alineatul precedent vor fi invitați la evenimentele cu caracter național/județean pe care cealaltă parte le organizează cu privire la învățământul religios și teologic ortodox preuniversitar.

(3) Reprezentanții Patriarhiei Române/ai centrelor eparhiale pot participa cu statut de invitat la activitățile de inspecție școlară.

CAPITOLUL AL II-LEA: ÎNVĂȚĂMÂNTUL TEOLOGIC ORTODOX PREUNIVERSITAR

Art. 6 – Învățământul teologic ortodox preuniversitar este învățământ vocațional, cu durata școlarizării de 4 ani.

Art. 7 – În cadrul unităților de învățământ teologic ortodox preuniversitar pot funcționa mai multe profiluri și specializări, potrivit prevederilor legale.

Art. 8 – Structura examenului de certificare a competențelor profesionale ale absolventului de învățământ teologic ortodox preuniversitar se stabilește prin ordin al ministrului educației naționale, după consultarea Patriarhiei Române.

Art. 9 – Programul liturgic din zilele de sărbătoare din calendarul creștin ortodox, precum și cel din ziua ocrotitorului școlii, este parte a pregătirii practice de specialitate a elevilor din învățământul teologic ortodox preuniversitar.

Art. 10 – (1) Încadrarea personalului didactic în unitățile de învățământ teologic ortodox preuniversitar se realizează potrivit reglementărilor legale, cu avizul scris (binecuvântarea) al chiriarhului.

(2) Ocuparea funcțiilor de conducere în învățământul teologic ortodox preuniversitar se face în acord cu prevederile legale și cu avizul scris (binecuvântarea) al chiriarhului.

CAPITOLUL AL III-LEA: ÎNVĂȚĂMÂNTUL TEOLOGIC ORTODOX UNIVERSITAR

Art. 11 – Din rațiuni de ordin social-misionar și pastoral-canonic, facultățile de teologie ortodoxă și departamentele de teologie ortodoxă (din cadrul altor facultăți cu domenii înrudite) se înființează, se restructurează în alte forme de învățământ superior, își restrâng activitatea sau intră

în lichidare potrivit prevederilor legale în vigoare, la solicitarea chiriarhului aprobată de Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române și de Senatul universității, cu respectarea autonomiei universitare.

Art. 12 – În cadrul acestor instituții teologice de învățământ superior se înființează și se organizează programe de studii în conformitate cu prevederile legale în vigoare, pe baza avizului scris al Patriarhiei Române. Programele de studii se organizează la nivel de licență, master și doctorat, cu respectarea autonomiei universitare.

Art. 13 – (1) Necesarul de școlarizare pentru anul I, specializarea Teologie Pastorală, este stabilit anual de către Patriarhia Română și se comunică Ministerului Educației Naționale, iar necesarul de școlarizare pentru celelalte specializări este stabilit, de comun acord, de Patriarhia Română și instituțiile de învățământ superior, în limita cifrei de școlarizare aprobată de Guvern, cu respectarea capacității de școlarizare stabilită conform legii.

(2) Admiterea în aceste facultăți și durata studiilor vor respecta reglementările din învățământul superior de stat, cu păstrarea specificului bisericesc, care presupune ca durata specializării Teologie Pastorală, pentru studii universitare de licență, să fie de patru ani.

(3) Înscrierea la facultățile de teologie ortodoxă se face pe baza avizului scris (binecuvântării) al chiriarhului.

(4) Retragerea avizului scris (binecuvântării) al chiriarhului se aplică studenților care se fac vinovați de abateri grave de la morala și doctrina cultului, după consultarea consiliului facultății de teologie. În aceste situații, exmatricularea studenților va fi pusă în aplicare de către conducerea universității.

Art. 14 – Ocuparea unui post didactic în cadrul unei facultăți sau departament de teologie ortodoxă se face cu avizul scris (binecuvântarea) al chiriarhului.

Art. 15 – Candidatul la o funcție de conducere (decan și prodecan) în cadrul facultăților de teologie ortodoxă trebuie să prezinte avizul scris (binecuvântarea) al chiriarhului. Refuzul acordării binecuvântării trebuie să fie temeinic motivat și să aibă avizul Sinodului Mitropolitan.

Art. 16 – În cazul retragerii avizului scris (binecuvântării) al chiriarhului, ca urmare a unor abateri doctrinare (dogmatice), liturgice, morale sau canonice, cadrul didactic respectiv pierde dreptul de a mai preda sau, după caz, de a mai ocupa o funcție de conducere (decan și prodecan) într-o facultate de teologie ortodoxă.

Art. 17 – Participarea studenților la programul liturgic fixat de Biserică pentru facultățile de teologie este obligatorie, fiind parte esențială a formării lor profesionale. De asemenea, studenții facultăților de teologie au obligația participării la stagiile de practică liturgică și misionară la parohie, prevăzute de autoritatea bisericească.

Art. 18 – În statele de funcții ale personalului didactic din facultățile sau departamentele de teologie ortodoxă pot fi prevăzute și posturi pentru preoți duhovnici (îndrumători spirituali), cu respectarea autonomiei universitare.

Art. 19 – Biserica își păstrează dreptul de proprietate asupra tuturor bunurilor mobile și imobile care sunt destinate procesului de învățământ și sunt în proprietatea Bisericii Ortodoxe Române. Pentru administrarea acestora de către universități se încheie contract de folosință gratuită.

Art. 20 – În virtutea principiului autonomiei universitare, facultățile și departamentele de teologie ortodoxă își întocmesc propriile regulamente, în baza *Cartei Universitare* și în conformitate cu *Regulamentul-cadru* întocmit de Patriarhia Română, care intră în vigoare după aprobarea de către Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române. Programele analitice se stabilesc de către comisiile de

specialitate (formate din profesori de la facultățile de teologie ortodoxă) și se aprobă de Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române. Planurile de învățământ se elaborează la nivelul departamentului, se avizează de către consiliul facultății și se aprobă de Senatul universitar, după consultarea Patriarhiei Române.

Art. 21 – Structura anului universitar este stabilită în conformitate cu prevederile legale ale Ministerului Educației Naționale.

Art. 22 – Admiterea la studiile universitare de doctorat pentru specializarea Teologie Ortodoxă este organizată în conformitate cu legislația în vigoare și potrivit condițiilor specifice stabilite de către Sfântul Sinod.

Art. 23 – Recunoașterea și/sau echivalarea diplomelor de licență și doctorat în Teologie, obținute în străinătate, se face potrivit normelor din legislația privind învățământul superior în vigoare. Diplomele absolvenților institutelor teologice de grad universitar, care și-au finalizat studiile înainte de anul 1991, an în care acestea au devenit facultăți de teologie prin includerea în universitățile de stat, sunt echivalente cu diplomele de licență.

DISPOZIȚII FINALE

Art. 24 – Procedura de acordare și de retragere a avizului scris (binecuvântării) al chiriarhului se elaborează de către Patriarhia Română și se aprobă prin hotărârea Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române. După aprobare, procedura se comunică Ministerului Educației Naționale și Secretariatului de Stat pentru Culte.

Art. 25 – (1) Orice litigiu privind prezentul *Protocol*, inclusiv referitor la interpretarea, executarea sau încetarea lui, se va soluționa pe cale amiabilă.

(2) Modificarea sau completarea prezentului *Protocol* poate fi făcută, cu acordul părților semnatare, prin act adițional, la inițiativa scrisă a oricărei părți și va produce efectele la data semnării de către reprezentanții părților.

(3) Prezentul *Protocol* intră în vigoare începând cu data semnării acestuia de către părți.

A fost redactat în 3 (trei) exemplare originale, câte unul pentru fiecare parte.

MINISTERUL
EDUCAȚIEI NAȚIONALE

PATRIARHIA ROMÂNĂ

SECRETARIATUL
DE STAT
PENTRU CULTE

